

PERİHAN MAĞDEN

Son Yazılar

DENEME

Perihan Mağden
SON YAZILAR

Can Yayınları: 1791
Türk Edebiyatı: 524

© Perihan Mağden, 2008
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2008

1. basım: Kasım 2008

Yayına Hazırlayan: Baran Yağmurlu

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gülay Yıldız
Düzelti: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı ve Cilt: Eko Matbaası

ISBN 978-975-07-1021-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Perihan Mağden
SON YAZILAR

DENEME

CAN YAYINLARI

**PERİHAN MAĞDEN'İN
TÜM KİTAPLARI**

- HABERCİ ÇOCUK CİNAYETLERİ (1991) / *Can Yayınları / roman*
REFAKATÇİ (1994) / *roman*
MUTFAK KAZALARI (1995) / *şiiir*
PAZARTESİ YAZILARI YA DA HİÇ BUNLARI
KENDİNE DERT ETMEYE DEĞER Mİ? (1997) / *deneme*
KAPI AÇIK ARKANI DÖN VE ÇIK (1998) / *deneme*
FAKAT NE YAZIK Kİ SOKAK BOŞTU (1999) / *deneme*
HERKES SENİ SÖYLÜYOR SAHİ MUTSUZ MUSUN? (2001) / *deneme*
DÜNYA İŞLERİ (2001) / *şiiir*
İKİ GENÇ KIZIN ROMANI (2002) / *roman*
TOPLADIM DAĞILAN KALBİMİN HERRR KÖŞESİNİ (2003) / *deneme*
KORKMA BU AKŞAM GELİP ÇALMAM KAPINI (2004) / *deneme*
BEST OF (2005) / *deneme*
POLİTİK YAZILAR (2006) / *deneme*
AKTÜEL YAZILARI YA DA HANGİMİZ UĞRAMADIK
SANKİ HAKSIZLIKLARA? (2006) / *deneme*
BİZ KİMDEN KAÇIYORDUK ANNE? (2007) / *Can Yayınları / roman*

Perihan Mağden, 1960 yılında İstanbul'da doğdu. Robert Lisesi'ni, Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nü bitirdi. 1997 yılından beri *Radikal* gazetesinde köşe yazarlığı yapıyor. Romanları İngiltere, Rusya, Almanya, Fransa, Macaristan, Hollanda ve İtalya'da yayınlandı. Halen İstanbul'da yaşıyor.

İÇİNDEKİLER

Severim sevmem, terk ederim etmem; sana ne?	9
Patronların Zamanı	13
Louise Bourgeois	17
Feel Good insanları.	21
Bana PİDAS'ı sizzz hortumlattınız!	25
Sünger Bob neden mutlu? Sahi, biz neden mutsuzuz?	29
Baykal neden bu kadar mutlu? Sahi, biz neden mutsuzuz?	32
'Biz terörist miyiz ulan?'	36
Hakikatin yüzde 10'u.	40
Vicdan kanseri: sosyopatlık	44
Sosyopatin normalinsan maskesi	48
'Denizden de eksik kalsınlar yani'	52
İtaat sorunları(m)	55
Kitleler kurban istiyor!!	59
Kadın işbirlikçiler işş başında	62
Sapıkkatilce seven kadının portresi: Myra Hindley . .	65
Bastırma, yadsıma, yansıtma, bölünme	69
'Arrested Development': Darbelenmiş Gelişme	72
Bir iyisanlık zirvesi: Çocuk satın almak	76

Zaferimiz holiday olsun!	80
Zenginlerin çocuklarına akıllalmaz işkenceleri.	83
Şuursuzlar şuursuzları ağırlar	86
Pippa'nın katili göbekte	90
Unfuckingkickable.	94
Mahkeme hastaları+özür yalamaları	98
Kral!!	102
Sırf annelerinin büyüttüğü adamlar.	105
Annesini öldüren güzel kız.	109
Sezen'in kızları Sezen'in	113
'Bana bir masal anlat, baba' ya da Şevket Altuğ'u özlemek	117
Askerlik beyanı.	121
Ateş düştüğü yeri yakıyor- hakikaten	124
Ya bir şey yapın ya da çenenizi kapayın	127
Kızlarına âşık babalar	130
Her yola uygun müthiş pasif(agresif) ideal eş	134
Köpek suçları	138
Küçük büyük korkular	141
Oyuncakaltı	144
Tek çocuklar	148
2 tuhafiyeci	151
Bir köpek kahrolur.	154
Bağdan atılmak.	158
Kamburunu yitirmek.	162
Aynada kendini seyreden	165

Severim sevmem, terk ederim etmem; sana ne?

O ne acayip laf öyle! Kim madeni paralamış? Nerden çıkınlaştırmışlar?

İngilizce şarkılarda ‘Love me or leave me’ var diyelim. ‘Sev beni, ya da bırak.’

Ama aşkı bir durum söz konusu. Yeterince Sevilmediğine İnanan (hep öyle 1 taraf vardır) bu ‘eksik bırakılmışlık’ duygusuna daha fazla katlanamıyor.

Madem tam sevmeyeceksin/ruhumu doyuracak kadar – e, iyi çek git o zaman bütünüyle. Beni de süründürme durumları. Git ki, daha fazla parçalama yüreğimi, hadisesi.

Yani böylesine ‘özel’/‘iki kişiye ait’ bir duygu kartopulanması olarak haddinden fazla anlıyorum bu lafı. Ama hangi faşist ideologlar ithal ettiler tercümenlendirip?

Sonra nasıl milliyetçi yığınların eline geçti? Diline düştü? Nasıl spreylendi duvarlara? Kurumsallaştı? Askeriyeleştii filan? Maçlarda bez afişlere yazılır hale geldi?

Ancak iki kişilik bir ilişkinin özelinde dillendirilebilecek 1 nevi sızlanma hali, sonra nasıl bazı ‘takımların’ birilerine ya da tek bir kişiye haykırabildiği bir slogana dönüştü?

O korkutucu laftan ‘YA SEV YA TERK ET’ten söz ediyorum. Anladınız.

Kim bunu haykıranlar? Ellerinde sevgi kantarı mı

var? Ya da eczacıların/kuyumcuların kullandığı hassas tartılardan? Gramını bile tespit edebiliyorlar? Diyelim beş miligramın altında seven herkesin defolup gitmesini istiyorlar. Bekliyorlar. BU topraklardan.

Peki hakikaten kimmm onlar? Memleketin gerçek sahipleri mi? Çok seven kalpleri mi? Üstün sevgileri mi onlara sevgi baremini geçemeyenleri kovma hakkını tanıyor?

Maddi: Mülk sahipleri mi yani onlar; manevi: Kalp sahipleri mi? Tam olarak NE onlar?

‘Sen kimsin ve kimi, kimin memleketinden kovuyorsun?’ demek istiyorum kısaca. NE HAKLA?

Bir de bu lafı özellikle haykıranların gidecek hiçbir yerinin olmaması ilginç tabii. Diyelim Pelitli beldesinde, stadyumlarda, Yozgat’ta, Mersin’de bi yerlerde bi yerlerde birileri hayali kiracılarına bu sloganı bağırma cüretini kendinde buluyorsa, bulabiliyorsa- Bu yığınların pasaportu yok diyelim.

Pasaport alsalar, vize almalarının imkânı yok. Ama vize aldıkları anda -herhangi bir yere- topuklamaları da an meselesi.

İstatistikler bunu gösteriyor. Habire. Zira bu topraklarda bu sloganı haykırarak ruhlarını doyurmaya/kendilerini iyi hissetmeye çalışanların işleri yok, dolayısıyla güçleri yok, sağlık güvenceleri yok, kendilerine ait evleri yok, tarlaları yok, tahsilleri yok- yok babam yok.

En can alıcısı da (bu yüzden can alıyorlar ya da almak istiyorlar belki de) GELECEKLERİ YOK. HİÇBİR geleceklere YOK.

“Şurda şişme bi bot var. Doluşun da Yunanistan’a kaçırılım” desen, atlayıp kaçmaya çalışacak on binlercesi. Yüz binlercesi. O denli hiçbir ‘şeyleri’ yok. Geleceğe dair en ufak bir umutları. Yok oğlu yok.

Onun için de böylesi denetimsiz bir saygısızlıkla bu topraklara en azzz onlar kadar ait (ve esasında daha da ait) insanlara, bu topraklarda en az onlar kadar hak sahibi (ve esasında daha da hak sahibi), bu topraklarla en az onlar

kadar ilgili (esasinda çok çok daha 'ilgili' ve de 'bilgili') insanlara ciğerlerini paralayarak bu ne idüğü belirsiz slo-ganı haykırıyorlar. Haykırabiliyorlar işte.

Maksat kendilerini azıcık iyi hissedebilsinler. Bir zerk-çik. Bir miligramcık. Bir dozucuk. Yeter. Yeter. (Sonra daha da, daha da fazlasını istemek ve haykırmak üzere zehrin. Bünye tabii- böyle.)

Ben oysa, vatanımla ilişkiimi en çok annemle olan ilişkiye benzetirim. (Adı üstünde: anavatan.) Nasıl annemi bazen çok, bazen az seversem, sevdiysem; annem nasıl bazen utandırdıysa beni, ona benzememeye ant içtiysem, yemin ettiysem ya da annem akıyla, yüreğiyle, cömertliği ve vicdanıyla kimi zaman nasıl ezdiyse beni; ondan ne denli az olduğum için yetersizlik duygularıyla kıvrandıysam-

Aynen öyle bir aşk/nefret ilişkisidir vatanımla yaşadığım.

Alabildiğine şahsi bir ilişkidir. Kimsenin müdahalesini istemem.

Ve alabildiğine girift bir ilişkidir: Girintili çıkıntılıdır, inişli çıkışlıdır. Ama aynen annemle olan ilişkimde olduğu gibi, hayatımın en mühim ilişkisidir. Hayatımın üstüne kurulu olduğu derttir. Bu, benim için öyledir.

Nasıl dışardan birisi annemi sevmiyorsa, saymıyorsa o insana diş bileyebilirim, muhtemelen bileyeceksem; anneme yapılabilecek herhangi bir saygısızlık beni derinden yaralayıp çileden çıkarabilecek ise, annem konusunda çok koruyucu ve korunmaya muhtaç isem, annemi sevip sevmeme hakkımın da yalnız ve yalnızca bana ait olduğunun bilinmesini isterim.

Severim ya da sevmem- sana ne? Terk ederim ya da etmem- keyfim bilir: Annemle o an içinde bulunduğum halet-i ruhiye.

Bunca inişli-çıkışlı med-cezirli bir ilişkide diyelim dışardan bakan tuhaf ve kör bir gözün annemle beni yarılmasını da istemem. Ve asla kabullenemem. BU benim 'özel' ilişkim. Yalnızca beni alakadar eder.

Kendi memleketimizi, kendi memleketimizde eleştirme hakkına NE kadar sahibiz? İşte mesele tamamen burada.

Zira anneleriyle hakiki bir ilişki, samimi bir sevgi bağı kuramayan çocuklar, eleştiremezler annelerini. Onunla ilgili, rahatsız oldukları gerçekleri dillendiremezler.

Oysa annem bana bu özgürlüğü sonuna kadar tanıdı. Beni sonuna kadar eleştirdi, ben de onu sonuna kadar eleştirdim, didik didikledim.

Bu yakınlıkta bir ilişkide karşılıklı hakkımızdı bu. Samimiyetimiz evet acıtıcıydı, ama mutluluğumuzdu. Kim daha vatansever yarışmasına çıktığımız, zorla çıkartıldığı-mız bu günlerde, benim için ‘anavatanımın’ ne anlama geldiğinden söz etmek ihtiyacını hissettim.

Bu yazı, bu zorunlu/zorlanmış ihtiyacın yazısıdır; demem o ki.

Patronların zamanı

Şimdi başlığa bakıp “Aa, ben çalışırım. Soğuk meze-
ciyim. Tuhafiyeciyim. Baronesim. Patron değilim, patron
değilim!” olma sakın (h)ey okur!

Burda ‘Patronların’ kelimesi yerine ‘Erkeklerin’ de
koyabiliriz, ‘Doğuluların’ da, ‘Bekomenin’ de. Yani patron
olamadın diye, oltanın ucundan kurtulduğunu sanma!
Ayrıca ‘patron’ ne demek ki? Netice itibarıyla ‘U got to ser-
ve somebody’. (Çeviri: Birinin Hizmetindesin İşte!)

Bi takım insanların ‘zaman’ anlayışına kılım. Zaman
anlayışsızlığına daha doğrusu. Zamanla oynama huyları-
na: zamanı eğip bükmelerine. Sonuç olarak üstünde
(sınırlarının üstünde) bi ‘patronaj’ elde etmelerine.

Sınıfla/mevkiyle cart curt alakalı değil. (Alakalı da.)
Ama birileri sadece karşısındaki birileri bekliyor diye/
beklemede diye, en kıçıkırık gücünü şaklatıp bi tahak-
küm kurabiliyor diğerinin üstünde.

Diyelim: Bekomen! Sevgili Arkadaşım’ın lafı bu. “Sa-
na Bekomen çekmiş,” der, böyle biri beklete/sündüre/
süründüre zamanla oynadığında.

Hani evdeki gerekli nane bozular ve servisi ararsın.
Sana illa billa 3 gün sonraya randevu verir. Sen ihtilaçlar
ve ihtiyaçlar içinde kıvranarak (diyelim su ısıtıcın söz
konusu) O GÜN’ün gelmesini beklersin. Ve fakat Beko-
men (ServisAdam) illa billa sana saat verememektedir.
Saat vermek onların yaşamsal prensiplerine aykırıdır.
Hatta ve hatta ‘Öğleden sonra gelicem’, ‘9 ila 1 arası sizde-

yim' demek dahi onlar için dinden imandan çıkmak anlamına gelecektir.

Hayır! İnatla TÜM GÜN beklemeni isteyecektir. Ve O GÜN gelmeyecektir. Hadi sen yeni bi randevunun pençelerinde kıvrın bakalım.

Tabii 'Sana Bekomen çekmiş'in aşkı versiyonları bütünü çekilmez/delirtici/kudurtucu ve cinai'dir. Ama aşkı versiyonuna girmiyorum DAHİ.

En basit işşşş durumunda birisi '5 dakika sonra arıyorum' diyorsa benim sinirlerimin esneklik süresi 15 dakikadır. Ondan sonrası ciddi bir eziyettir. Zira Batı saatine göre yaşıyoruz, hepimizin kolunda saatler, duvarlarında, cep telefonlarında, ekranlarında. Saatten geçilmiyoruz! Yani öyle 'muğlak' bi şey değil ki zaman: Özellikle bir işin halledilmesi söz konusu olduğunda.

Diyelim Tayland'da plajdasınız. İlle de ejderha desenli pareo istiyorsunuz Pareocudan. (Sizi gidi sizi! Müşkül-pesent serseri.)

"Ben yarın da plajdayım," dediğinizde; pereocu sabah mı geçmiş yamacınızdan, öğlen mi, öğleden sonra mı o kadar mühim değil. Sonuç olarak söz konusu olan Plaj Zamanları.

Ama bu büyük şehrin ritmiyle/sıkıntısıyla iş-güç söz konusu olduğunda, zamanla oynamaya teşebbüs edenlerden nefreth ediyorum hakikaten. Diyelim Kadınların Zaman Mefhumu'yla Erkeklerin Zaman Mefhumu çakışmaz. Harbiden. Çoğu zaman erkeklerin Hintliler gibi ya da plajdaki pareocular gibi ya da deve kervanı güden Bedeviler gibi- yani ayrı bir cins/ırk/millet/illet: Erkeklerin apayrı bir zaman kavramı olduğunu ve bu durumun kadınların cidden sinirlerinin düğmelerini sıkıştıran bir durum olduğunu-

Çileden çıkarır insanı erkekler zamanla oynama becerileriyle. "Aheste çek kürekleri mehtap uyanmasın" kıvamı. Tamam mehtap uyanmasın da, durum öyle 'romantik' filan bi durum olmayabiliyor.

Yani bazen zamanla oynayanların, hadi yine Patron-

lar diyelim onlara, diğeri 'normal' zamanlılara karşı bir üstünlük elde etmek uğruna bunu kasıtlı kasıtlı yaptıklarını- SADİST olduklarını resmen bir nevi, farkında olsalar ya da olmasalar fark etmiyor; sonuç olarak hayatlarının bir kavşağında zamanla oynamanın çok matah bir şey olduğu bilgisini ele geçirmişler. Uzatarak, çekiştirerek, unutarak, ihmal ederek, yok sayarak, karıştırarak; böyle çeşit çeşit yöntemlerle-

Bi de Zamanın Patronları çok meşguldürler. Onlar aşırı meşguldürler arkadaş! Onun için 'En geç yarına kadar cevap veririm' dedikleri durumda, bir hafta-on gün kayıp kayıp gidiverir. Önlerinden, berilerinden. Saygısızların.

E, çok meşgul, çok dalgın, çok MÜHİM, çok çok mühim, senin cevabınla mı uğraşacak? (O cevap azami beş dakikasını alacak ve sana tonla zaman da kazandıracak olsa.)

Meşgul İnsanlardan da ağır kıl kapıyorum. Hiç kim senin iddialadığı kadar meşgul olduğuna inanmıyorum bir kere. Mutsuz/bahtsız/früstre (tatminsiz) hayatları yorganlamanın bir yöntemi meşguliyet.

Bi sürü gereksiz işle meşgul edip kendilerini, bi sürü konuşmayı uzatıp, geyiğin dibine vurdurup, bi sürü kapının ipini çekme zarureti sokarak hayatlarına- İlla billa çok meşgul olduklarına dair bir illüzyonla korumaya filan alıyorlar kendilerini.

Hayatlarının ne berbath olduğunu vs. sorgulayacak vakitleri, (dolayısıyla bir şeyleri değiştirecek/yerinden oynatacak) kalmamış oluyor böylece.

Onlar da 'içgüveysinden hallice' yaşamlarını hiçbir yüzleşmeye girişmeden sürdürebiliyorlar. Tebrik ederiz.

Meşgul Mühim İnsan Miti'ni de yıktık mı? Yıktık! Geriye ne kalıyor? Şu peçeteye yazılmış tavsiyeler: Zamanla oynayanlarla oynamayın- biiir. Bekletenleri asla bekleme- ikiii. Bi randevu iptal ediliyorsa, yenisini kabul etmeyin. Hele buluşma saatini zırt pırt değiştirenlere asla taviz vermeyin. Kaderde yokmuş! vs. deyin.

Sırf onlar mı mistik/Doğulu/zamanı iplememekte mahir yani? Meşgul etmeyin kendinizi saçma sapan şeylerle.

En sağlıklı insan meşgul olmayan, vakti olan, ne zaman neyi yapmak istiyorsa tammm da onu yapan/yapabilen insandır. İyi geceler Seattle! Her nerde yaşıyor ve yaşatılıyorsan. Dr. Frasier Crane.

Louise Bourgeois

TATE'de bir Louise Bourgeois Sergisi var. Retrospektif'i diyemeyeceğim.

10 salon dolusu Bourgeois: Çıktığında onun esans'ına bulanmış halde oluyorsun. Bourgeois-altı ve üstü oluyorsun.

Bilmiyorum; belki de yirminci yüzyılın en güçlü, en şiddetli sanatçısı bu kadındır. İnanılmaz işleri. Halen de yaşıyor New York'ta. Hâlâ da çalışıyor: 97 yaşında. İnanılmaz bir orman cini. Hayat cini. Hayatlar cini.

Bourgeois'yı bu denli güçlü bir esans'a dönüştüren işlerinin feci şahsiliği. Tamamen içinde spirallediği acı ve kaygı ve öfkeden alıyor gücünü. O denli 'şahsi' ki ve tabii o kadar iyi bir sanatçı; hepimize nüfuz etmeye muvaffak oluyor. Bizi orta yerimizden delip geçmeye. Deşmeye.

Kocaman bir evde, Choisy-le-Roi'da nerdeyse bir malikâne, doğuyor Bourgeois. Ve de pembe mermerden o evi yapıyor sonra bir işinde. Bir kafesin içinde ev. Ve bir giyotin tepesinde. O evde 'aile işleri' de görülüyor: Eski, nadide halıları, örtüleri, işlemeleri tamir etme fabrikası/atölyesi. Ve fakat üstün, 'şık' bir yer. Bu yüzden dokumaların/halıların büyük önemi var çocukluk travmalarından gelen.

Daha yakın zamanlarda yaptığı dokuma kafalar/örgü bebekler/kanaviçe figürler- deşet, deşet verici. Annesi o tezgâhların başında pasif ve hanımefendi, ömrünü tüketiyor.

Babası ise, Bourgeois'nın dinmeyen kininin, öfkесinin nesnesine dönüştürüyor azimle/özenle/başarıyla kendini.

Babası sürekli "İngilizler ne yaparsa, en iyisini yapar" diyor. Sonra da 'sözünün eri bir beyefendi olarak' (Bourgeois'nın satirik tanımıyla) kızının İngiliz dadısıyla yaşamaya başlıyor. On yıl boyunca: Annesinin burnunun dibinde! On yıl süren İngiliz dadiyla babanın aşkı, Bourgeois'ı derinden ve telafisiz yaralıyor. "Beni sevmesini istemiştım," diyor İngiliz dadısı için. "O gitti, babamı sevdi. İki taraflı yaralandım."

Babası her daim müstehzi. Yukardan. Sürekli alaycı bir tonla konuşuyor kızıyla. "Nasıl cevap vereceğimi, onunla nasıl baş edeceğimi bilemezdim," diyor Bourgeois.

27 yaşında New York'a yerleşiyor. Büyük bir bagajla: sonsuza dek yakasından düşmeyecek baba nefreti, vatan nefreti, pasif annenin verdiği depresifliğin tiksintisi, büyüdüğü yüksek burjuva evinin öfkesi, nefreti, tiksintisi. Tiksintisi, öfkesi, nefreti.

İşleri mükemmel kotarılmış işler. Çiy bir nefretin dışı vurumuyla karşımıza dikilmiyor. Nerdeyse kadın sanatçıların en mükemmeli. Ve pek tabii ki, takdir edilmiyor. Dahası görmezden geliniyor.

Seksek oynar gibi sanat tarihi, habire Bourgeois'nın üstünden atlıyor. 1993'te Amerika'yı Venedik Bienali'nde temsil etme 'şerefi' ona bahşedilinceye dek!

"Tabii ki gitmeyeceğim Venedik'e," diyor. "Burda bitirmem gereken işlerim var."

Ancak 1980 yılında kocaman, ayrı bir stüdyosu oluyor: Brooklyn'de terk edilmiş bir çamaşır fabrikası. Orda 'hücreler' yapmaya başlıyor Bourgeois. Hücreler o denli önemli ve çarpıcı ki ve de kadın sanatçı yaşlı artık; sanat tarihi Bourgeois'nın hakkını Bourgeois'ya teslim ediyor. Büyük bir sanatçıyla karşı karşıyayız!

Kim bilir belki başka kimselerin olamayacağı kadar çağdaş ve arkaik. Zira Yunan trajedisi kadar 'klasik' yaptığı işler. Elektra kadar arkaik. On salonu bitirip dışarı

çıktığınızda Bourgeois-altı ve üstü; DAHA DA! DAHA DA! diyorsunuz. Nasıl biri peki bu kadın?

Sanatçıların pek çoğu majör bir düş kırıklığından ibarettir. Bir sürü mızımız fare! Vikviklenirler yalnızca. Sınır sinir.

BBC'nin Venedik Bienali zamanlarında yaptığı hari-kulade bir belgesel, hemen çıkış kapısının orda mütemadiyen gösteriliyor. Aşırı mavi gözlü, ufak tefek bir kadın. Belirgin bir Fransız aksanıyla, bazı hatırlamadığı kelimeleri atarak ('prawn' yerine 'sprawn' diyerek mesela: kari-des için) konuşuyor. Açık ve net. Ziyadesiyle.

Onunla mülakatı yapan genç adam dahil, herkesle kavga ediyor. Arada yerlere fırlatıp işlerini kırıyor atölyesinde. "Evet öfkeliyim," diyor, "neden olmayayım ki?" "Bu denli öfkeli olduğum için benim bir 'pushover' (çanta-da keklik?) olduğumu düşüneceksin. Tamam ben bir 'pushover'ım. Öyleyim. Tamam."

Üç oğlu ve sanat tarihçisi kocasıyla oldukça düzenli bir anne/ev kadını yaşantısı da sürdürmüş esasında. Karabatak gibi girdiği depresyonlar da, işini yapmayı tamamen bıraktığı dönemler de var ama.

"Bu atölyeye başka sanatçılar giremez," diyor mavi kristal çocuk gözleri ışıyarak. "Gelirler; bütün bu öfkeyi, enerjiyi çalarlar. Başka neye yararlar ki. 'Fan' istemiyorum. Kimseyi istemiyorum. Ben bir uzun mesafe koşucusuyum ve yalnız bir koşucuyum. Bundan memnunum da."

İlk oğlunu evlat edinmiş Bourgeois. 'Baba' vatani Fransa'dan bir oğlan. İlk doğumunu ise hayatının en mühim hadisesi olarak tanımlıyor. Üç oğlan ve bir kocayla sürdürdüğü hayatın, erkeklerin ne denli kırılabilir olduğunu ona öğrettiğini de. Yazıyor. Söylüyor.

Her işiyle ilgili yazıyor ve konuşuyor. Konuşabiliyor. Cehennem Kepçesi gibi bir kadın. Cinler Kraliçesi gibi.

İsa Mesih'e (müzikaldeki haline) benzeyen genç bir asistanı var. Hem işlerine, hem kendine zarar verebiliyor-muş zaman zaman. İsa Mesih'i andıran asistan, bir nevi sakinleştirici işlevi de görüyor. Mırıl mırıl anlatıyor.

Bu dünya bazılarımızı öfkeden çığrından çıkarabiliyor. Haklı öfke, mükemmel bir sanatçının elinde, eserlerin en iyisine dönüşebiliyor.

Louise Bourgeois'nın işlerinde öyle. Gözlerinde de.

PERİHAN MAĞDEN

Son Yazılar

DENEME

FOTOĞRAF: MERRİN MAĞDEN

“Louise Bourgeois”dan “Sırf annelerinin büyüttüğü adamlar”a, “Sosyopatın normalinsan olarak maskesi”nden “Kızlarına âşık babalar”a...

Perihan Mağden’in, son iki yıl içinde *Radikal* gazetesinde yayınlanmış olan yazılarından derlenen *Son Yazılar*, Mağden’in kamuoyunda tartışmalar yaratan, düşündürücü, eğlendirici, ama hep cesur ve kışkırtıcı günlük makalelerini bir araya getiriyor.

Daha önce *Haberci Çocuk Cinayetleri* ve *Biz kimden kaçıyoruz Anne?* adlı romanlarını yayınladığımız Perihan Mağden’in yazılarını bir arada okuduğunuzda, hem alışılmış kalıpları kırıp parçalayan bir deneme yazarıyla karşılaşacak, hem de gündelik siyasal ve toplumsal olaylara bambaşka bir yaklaşımla yüz yüze geleceksiniz.

KAPAK FOTOĞRAFI: KEN HEYMAN

ISBN 978-975-07-1021-6

9 789750 710216

<http://www.canyayinlari.com>